

ÅRSBERÄTTELSE 2023

Omslagsbild: Joseline Tuhaise och hennes man Sanairi äger sitt jordbruk i Uganda tillsammans och har fått stöd genom Act Svenska kyrkans pilotprojekt inom hållbar försörjning. Foto: Magdalena Vogt/Ikon
Tryckeri: Åtta45

Följ Act Svenska kyrkan på sociala medier:

Ge en gåva:
Plusgiro 90 01 22-3
Bankgiro 900-1223
Swish 900 1223

Act Svenska kyrkan, 751 70 Uppsala
givar-service@svenskakyrkan.se
010-181 93 00

svenskakyrkan.se/act

 Svanenmärkt trycksak, 3041 0001

FRÅN DÖD TILL LIV

När jag skriver denna krönika är det vårvinter och jag är ute i naturen. Runt omkring mig pågår en intensiv förberedelse för vårens gröna ankomst. Smältvattnet fyller bäckarna och ån har blivit till en mäktig fors som brusar lika högt som koltrastarnas kvitter. Det är som att bara naturen och religionen kan hålla det djupaste språket, det språk som alltid rör sig från liv till död, från död till liv. I ett evigt kretslopp. Sällan har jag känt ett större behov av uppståndelse, av en nystart för allt och alla. Att få uppstå till en värld där omsorg, kärlek och tolerans får så mycket mer utrymme än polarisering,

Foto: Magnus Atsanson/Ikon

Erik Lysén
Chef för Act Svenska kyrkan

hat och våld. Där Jesus blick för den sargade människan och skapelsens skörhet får vägleda både politikens vägval och kyrkans närvaro i samhället.

Från liv till död. Det senaste året har varit omgärdat av krig och konflikter. I Ukraina har Rysslands bombanfall och ockupation fortsatt terrorisera Ukrainas civilbefolkning. I Sudan pågår ett våldsamt inbördeskrig som tvingat hundratusentals människor på flykt, vilket också förvärrat en redan pågående hungerkatastrof i regionen. I Israel-Palestina har Hamas terrorattentat den 7 oktober, och Israels efterföljande bombkrig i Gaza, lett till så omfattande våld, död och förstörelse att orden inte längre räcker till för att beskriva det fasansfulla. I mitt inre bär jag målningarna av den Gazabaserade konstnären Heba Zegout, liksom bilden av henne själv med en fredsduva i famnen. I november dog Heba och tre av hennes barn i en bombattack i Gaza. Heba arbetade för Act Svenska kyrkans samarbetspartner Dar al-Kalima på ett kulturcenter i Gaza city, ett center som nu totalförstörts.

Från död till liv. Mitt i den mörka världen finns de människor som inte ger upp. Människor som genom sina handlingar kan få hoppets gläntor att öppna sig i det mörka. Ett småskaligt arbete som pågår

i det tysta och som sällan väcker några rubriker. Det handlar om israeler och palestinier inom civilsamhället som möts i sorg och i gemensamt arbete för dialog och fred i Israel och Palestina. Det handlar om kvinnor på landsbygden i Tanzania som läser Bibeln på ett nytt sätt och får stöd i sina tolkningar att män och kvinnor är jämlika, att könsbaserat våld och utnyttjande av unga flickor strider mot både det övergripande kärleksbudskapet och de mänskliga rättigheterna. Det handlar om humanitära katastrofarbetare i Gaza, Myanmar, Afghanistan och Sydsudan, som med risk för sina liv arbetar för att människor ska få vård, stöd och materiella förnödenheter. Samtliga insatser har fått stöd av Act Svenska kyrkan under 2023.

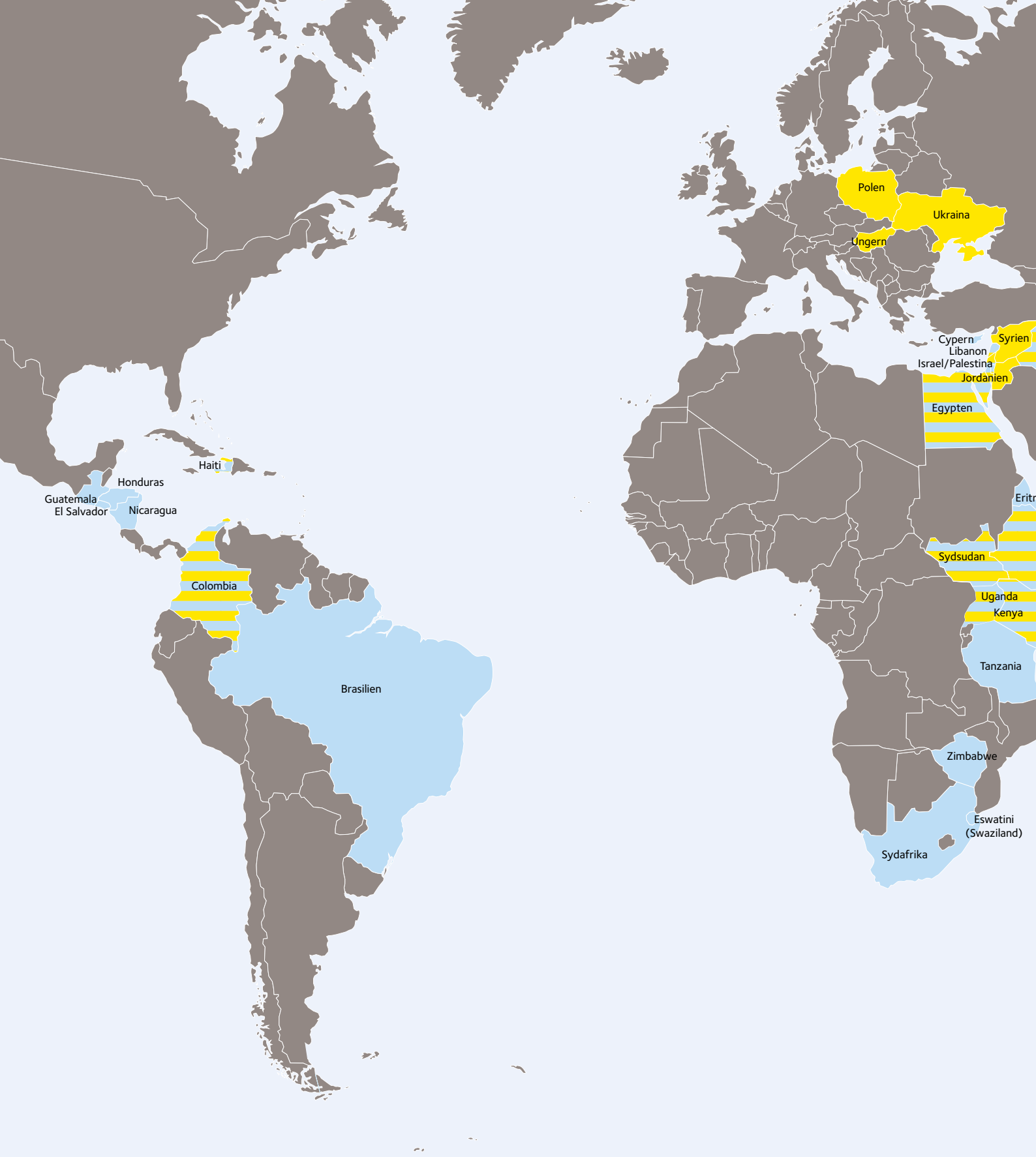
För varje krig som pågår finns människor som i sitt dagliga arbete kämpar för att förebygga nya krig, upprätthålla mänskliga rättigheter, främja demokrati och minimera klimatförändringarnas skadeverkningar. Människor som dagligen handlar i Kristi efterföljd och inte viker för de värsta av omständigheter. Om de inte ger upp, ska inte heller vi ge upp. Eller som israeliska Rabbi Ruth, från vår samarbetsorganisation Rabbis for Human Rights uttryckte det när hon nyligen var på besök i Sverige: "Vi måste se det mänskliga i varandra, låta empatin bära oss och veta att Gud bor i varje människa."

INNEHÅLL

- 6 Om Act Svenska kyrkan
- 10 Katastrofinsatser
- 14 Försörjning och klimaträttvisa
- 16 Jämställdhet och hälsa
- 18 Fred och demokrati
- 20 Tro och lärande
- 22 Insamling och engagemang
- 26 Ekonomi, ansvar och kvalitet

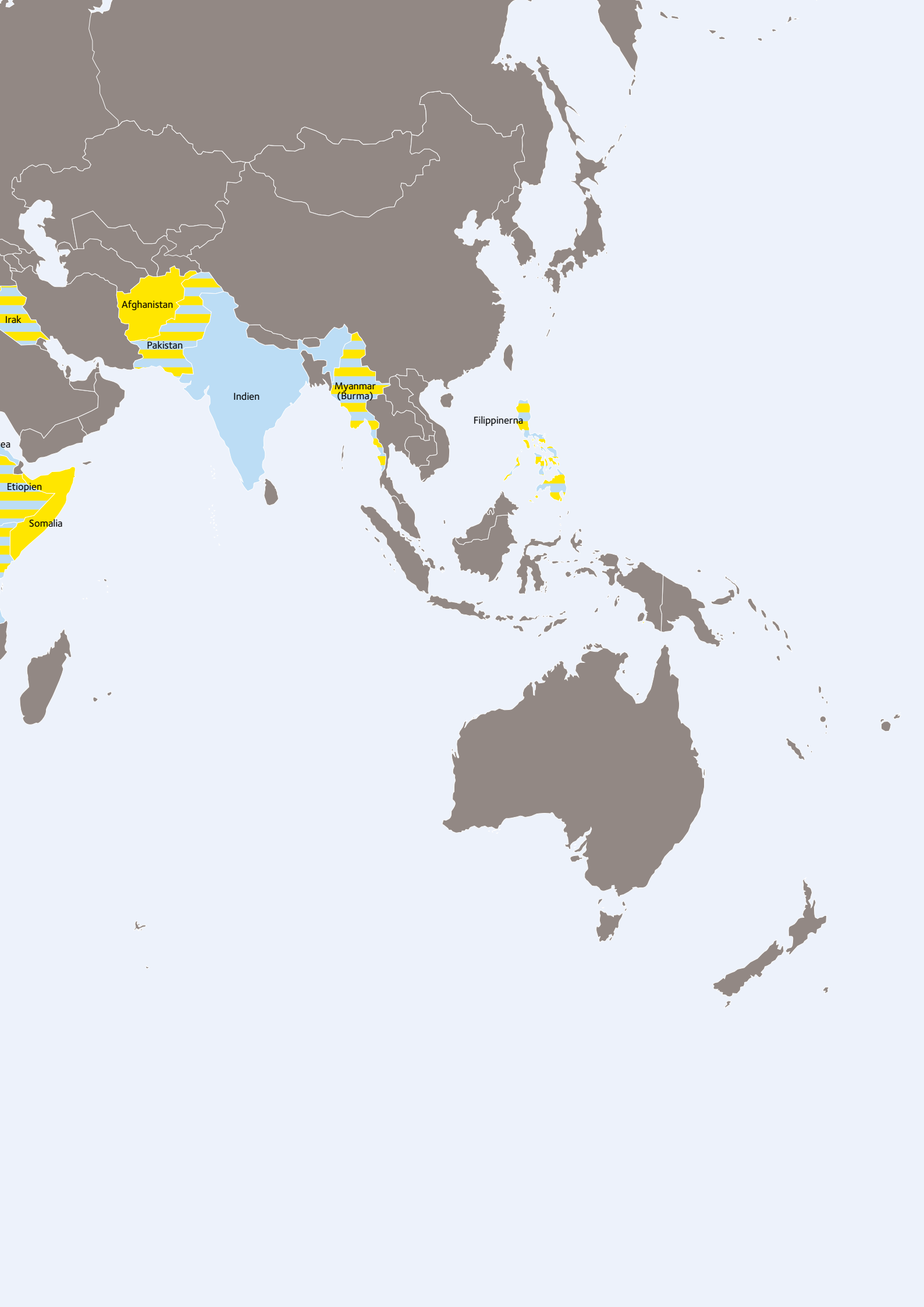
Foto: Jesper Wahlström/Ikon

Under 2023 har Act Svenska kyrkan genomfört:

- katastrofinsatser i 21 länder*
- långsiktigt utvecklingsarbete i 26 länder*.

*Underlaget är sammanställt februari 2024.

Afghanistan

Pakistan

Indien

Myanmar
(Burma)

Filippinerna

Etiopien

Somalia

Irak

ea

FÖR ALLA MÄNNISKORS RÄTT TILL ETT VÄRDIGT LIV

DET HÄR ÄR VI

Act Svenska kyrkan arbetar med katastrofinsatser, långsiktig utveckling och global påverkan. Tillsammans med kyrkor och partnerorganisationer runt om i världen kämpar vi mot fattigdom, förtryck och orättvisor. Act står för att agera och för att omsätta tro i handling – alltid med människors lika värde och rättigheter i fokus.

Act Svenska kyrkan har en 150-årig historia med ursprung i Svenska kyrkans mission och Lutherhjälpen. Församlingarnas engagemang utgör grunden för det internationella arbetet med mission och diakoni och är ett uttryck för delaktighet i en världsvid gemenskap.

Att stå upp för människovärdet är en självklarhet i vår kristna tro. Alla människor har samma värde och rättigheter och ska ha makt och möjlighet att förändra sina liv och samhällen. Vi grundar vårt arbete i vår identitet som kyrka och tron på en Gud som tar ställning för den som är nedtystad, lever under hot eller befinner sig i en utsatt situation. Det ingår i vårt uppdrag att agera mot maktstrukturer som hindrar människor från att leva fullvärdiga liv vare sig strukturerna finns inom samhället, kyrkan eller biståndet.

Act Svenska kyrkans arbete vilar på teologisk grund samtidigt som det bedrivs utifrån vedertagna principer för utvecklingsarbete och humanitära insatser. Vårt arbete är genusintegrerat och människorättsbaserat, vilket innebär att genus alltid är en viktig utgångspunkt liksom att de mänskliga rättigheterna behöver omsättas i praktisk handling och ansvarsutkrävande. Dessutom arbetar vi efter de humanitära principerna och tar avstamp i de globala målen för hållbar utveckling i Agenda 2030.

VÅRA STYRANDE VÄRDEN

TRO SOM DRIVKRAFT

Tro ger oss, våra systerkyrkor och samarbetspartner runt om i världen inspiration, mod och kraft. Tillsammans tar vi ställning för människor som lever under hot, är nedtystade eller lever i fattigdom samt för det som främjar liv och framtidshopp.

SKAPELSENS INTEGRITET

Guds skapelse förnyas ständigt och allt liv lever i ömsesidigt beroende. Vi människor har ett ansvar att förvalta skapelsen och se till att livet inte kränks. Skapelsen, och mänsklighetens långsiktiga överlevnad, hotas av människans nuvarande påverkan på vår planet. Act Svenska kyrkan vill verka för en hållbar utveckling, där ingen lämnas utanför och människan tar ansvar för sin livsstil och påverkan på natur, klimat och miljö.

MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER

Varje människa har rätt till ett liv i värdighet och till mänskliga rättigheter, så som de uttrycks i FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna och internationella människorättskonventioner. Var och en, utan åtskillnad, är berättigad till alla rättigheter. Diskriminering är oacceptabelt och ingen får lämnas utanför.

EGENMAKT OCH DELTAGANDE

Vi tror på människans inneboende förmåga och handlingskraft. Deltagande är grundläggande för alla individers möjlighet att vara nyckelaktörer i sin egen och samhällets utveckling. Därför stödjer vi ökad egenmakt och meningsfullt deltagande för grupper och individer som lever i utsatthet.

DEMOKRATISKT UTRYMME OCH ORGANISERING

När människor går samman och organiserar sig har de större möjligheter att med gemensam röst främja sina intressen och utkräva sina rättigheter. Ökad organisering och stärkande av organisationer i civilsamhället ska därför alltid vara mål för den verksamhet som vi stödjer.

ANSVARsutkrävande

För att människors rättigheter ska skyddas, respekteras och tillgodoses behöver stater och andra aktörer, inklusive religiösa aktörer, hållas politiskt och rättsligt ansvariga för sitt agerande. Människors förutsättningar att utkräva ansvar är en nödvändig del i såväl ett människorättsbaserat arbete som i ett demokratiskt samhälle.

EKUMENISKT FÖRHÅLLNINGSSÄTT

Ekumeniskt samarbete med andra kyrkor och kyrkobaserade organisationer är en del av Act Svenska kyrkans identitet. Tillsammans delar vi tro, uppdrag och erfarenheter samt bidrar med olika förmågor och resurser i arbetet för mänsklighetens stora frågor om fred, rättvisa och skapelsens integritet. Det ekumeniska förhållningssättet är vägledande för alla våra program.

Vi tror på styrkan i att samarbeta lokalt, regionalt och globalt. Vi är en del av en världsvid gemenskap och vår identitet som kyrka är en del av vår styrka. Foto: Sean Furlonger/Ikon

LOKALA AKTÖRER EN STYRKA

Act Svenska kyrkan bärs av övertygelsen att förändringar blir bestående och hållbara om de ägs av de människor som påverkas av dem, som lever i och kan den lokala kontexten. Därför arbetar vi tillsammans med lokala kyrkor och organisationer runt om i världen. Vår förändringsteori fokuserar på hur trosbaserade aktörer kan bidra till att människor kan leva i rättvisa, hållbara och demokratiska samhällen. Metoderna är väl förankrade i såväl mänskliga rättigheter som i vår teologiska tolkning och ger oss förutsättningar för holistiskt arbete med att stärka människors och lokalsamhällets långsiktiga förmåga att hantera förändringar och fortsätta att utvecklas.

Vår verksamhet ska bidra till att flytta makt och resurser till lokala aktörer, de människor vars liv påverkas av exempelvis ekonomiska, rättsliga, religiösa och politiska ramverk, lokalt och globalt. Först när människor själva har makt att förändra sina liv och samhällen skapas förutsättningar för verklig förändring och en rättvis värld.

Att vara en religiös aktör är en styrka i kontexter där religion och religiösa ledare har makt och inflytande över såväl människors värderingar som samhällets normer. Lokala aktörer finns dessutom på plats före, under och efter en kris eller katastrof, vilket gör att vi kan agera både snabbt och långsiktigt i humanitära situationer.

GLOBALA NÄTVERK

Act Svenska kyrkan är som en del av Svenska kyrkan medlem i Kyrkornas världsråd och Lutherska världsförbundet samt dessutom medlem av ACT-alliansen. Det ger oss goda möjligheter att påverka kyrkornas gemensamma teologiska reflektion samt att, som nätverk, vara en kraftfull röst in i FN-systemet och andra viktiga forum för frågor som fred, mänskliga rättigheter och klimat.

Lutherska världsförbundet arbetar på uppdrag av FN i flera flyktingläger runt om i världen och ACT-alliansen, som står för Action by Churches Together, består av kyrkor och kyrkorelaterade organisationer i över 130 länder. Genom dessa samarbeten kan vi agera snabbt vid katastrofer, samt effektivt i det långsiktiga utvecklingssamarbetet.

SÅ HÄR STYRS VI

Act Svenska kyrkan är en integrerad del av Svenska kyrkan och arbetet samordnas av den internationella avdelningen på nationell nivå. Det är kyrkomötet och kyrkostyrelsen som fattar avgörande beslut för verksamheten. Kyrkostyrelsen utser också det internationella rådet, som samordnar och utvecklar det internationella arbetet. Rådet består av 13 ledamöter, som

har tillgång till en internationell referensgrupp med representanter från våra partner och nätverk. På den internationella avdelningen arbetar cirka 120 medarbetare med bland annat handläggning av bistånd, kyrkosamverkan, påverkansarbete, engagemang och insamling. Vi har ett antal medarbetare, både utsända och lokalanställda, runt om i världen.

VI LEVER ALLA UNDER SAMMA HIMMEL OCH HAR SAMMA RÄTTIGHETER. MEN BEROENDE PÅ VAR VI FÖDS, ELLER VILKET KÖN VI HAR, SER VERKLIGHETEN OLIKA UT. TILLSAMMANS KAN VI ÄNDRA PÅ DET.

FÖRÄNDRING OCH PÅVERKAN INOM FEM FOKUSOMRÅDEN

SÅ HÄR ARBETAR VI

Act Svenska kyrkans arbete utgår från fem fokusområden: Katastrofinsatser, Försörjning och klimaträttvisa, Jämställdhet och hälsa, Fred och demokrati samt Tro och lärande. Tillsammans med våra partner bidrog vi under 2023 till 273 insatser världen över för att rädda och förändra liv.

KATASTROFINSATSER

Krig, svält och naturkatastrofer slår sönder miljoner människors tillvaro varje dag och bakom varje siffra finns en människa. En människa som har rätt till trygghet, stöd och ett värdigt liv.

Tack vare samarbeten med lokala partner runt om i världen kan vi snabbt mobilisera när en katastrofsituation uppstår. Genom vår identitet som kyrka har vi dessutom en unik möjlighet att tillsammans med religiösa aktörer från olika religioner nå ut och börja bygga upp det som har förstörts.

För att återuppbygga samhällen och stärka förmågan att hantera framtida kriser involverar vi de människor som själva drabbats. Inte minst för att de ska kunna vara med och fatta viktiga beslut om hur stödet ska användas.

FÖRSÖRJNING OCH KLIMATRÄTTVISA

Vi värnar skapelsen och försvarar alla människors rätt till ett värdigt liv. Grundläggande trygghet, jämställdhet och klimaträttvisa är en förutsättning för en hållbar värld.

Tillsammans med lokala kyrkor och samarbetspartner arbetar vi för att stärka människors egna möjligheter till försörjning. Samtidigt ställer vi krav på makthavare att förverkliga rätten till social trygghet och klimaträttvisa globalt. När människor kan arbeta och klara sig på sin inkomst skapas självförtroende och framtidstro. Målbilden är rättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter för människor som lever i utsatthet, fattigdom och i klimatnödläge.

JÄMSTÄLLDHET OCH HÄLSA

Vi arbetar för att alla människor, oavsett kön, sexuell läggning eller könsidentitet, ska kunna leva ett liv i värdighet. Sexuellt våld, tvångsäktenskap och könsstympning är exempel på övergrepp som drabbar strukturellt utsatta grupper. Många nekas också utbildning och hälsovård, vilket vi vill förändra. Varje människa har rätt att bestämma över sitt liv och sin kropp.

Act Svenska kyrkan samarbetar med religiösa företrädare och samarbetspartner över hela världen som står upp för jämställdhet och allas rätt till hälsa och trygghet. Religiösa aktörer och företrädare har ofta makt och inflytande över vad som anses rätt och fel inom ett samhälle, vilket innebär unika möjligheter att påverka och ett särskilt ansvar att bidra till positiv förändring

FRED OCH DEMOKRATI

Vi arbetar tillsammans med lokala krafter över hela världen för att stärka mänskliga rättigheter, bygga tillit och uppnå hållbar fred. Våld och inskränkandet av mänskliga rättigheter är ett stort problem i hela världen. Människor hindras från att göra sina röster hörda både genom direkt fysiskt våld och genom orättvisa strukturer. Överallt inskränks människors rättigheter på grund av deras kön, etnicitet, religion eller på andra grunder.

Varje människa är älskad av Gud och har samma värde och rätt. Därför arbetar vi för att försvara människors rättigheter, ett arbete som exempelvis kan handla om utbildningar för att förhindra våld i hemmet eller om att skydda hotade människorättsförsvarare.

TRO OCH LÄRANDE

Vi arbetar för att rusta morgondagens ledare i kyrka och samhälle, särskilt kvinnor som länge varit underrepresenterade. Insatserna handlar bland annat om stöd till teologiska utbildningar med fokus på att ge deltagarna verktyg för att, med sin tro som grund, kunna stå upp mot förtryck och arbeta för mänskliga rättigheter.

I många länder har religiösa ledare stort inflytande över människors liv och vardag. Tro och religiösa övertygelser kan användas för att vägleda, befria och trösta, men tyvärr också för att förtrycka, stigmatisera och utnyttja människors sårbarhet. Därför har vi som kyrka ett särskilt ansvar att kämpa för jämlikhet och jämställdhet.

Totalt gav Act Svenska kyrkan stöd till

273 INSATSER

under 2023.

MÅL OCH ARBETSSÄTT

Act Svenska kyrkans övergripande målbild är rättvisa, hållbara och demokratiska lokalsamhällen förstärkta av global solidaritet, med utgångspunkt i de mänskliga rättigheterna och en människorättsbaserad ordning. Vi bidrar genom fyra strategiska arbetssätt:

Mobilisering

Vi utgår från människors engagemang och handlingskraft för global solidaritet och mobiliserar resurser för frågor om grundläggande värderingar om människors lika värde och rättigheter, skapelsens integritet, global rättvisa och fred.

Kapacitetsutveckling

Vi bidrar till processer där människor, organisationer och samhället som helhet frigör, stärker, skapar och bibehåller kapacitet över tid genom att vara i dialog och ömsesidigt lärande tillsammans med samarbetspartner och rättighetsbärare.

Foto: Magnus Aronson/Ikon

Samverkan

Vi är som kyrka del av en världsvid gemenskap. Vi samarbetar med kyrkor och organisationer över hela världen. Genom att bidra till plattformar för utbyte och dialog främjar vi samverkan och samordning lokalt, regionalt och globalt.

Påverkansarbete

Vi bidrar till förändring genom att bedriva kvalitativ och långsiktig policydialog och opinionsbildning för att påverka politiska beslutsprocesser, attityder och sociala normer lokalt, regionalt och globalt.

I Serdo flyktingläger i Etiopien samarbetar Act Svenska kyrkan med en lokal partner för att bland annat skapa försörjningsmöjligheter och ekonomisk inkludering för människorna i lägret. Foto: Magnus Aronson/Ikon

LIVSVIKTIGT OCH LÅNGSIKTIGT STÖD

Under 2023 har Act Svenska kyrkan bidragit med akut stöd i form av bland annat tält, mediciner, mat och rent vatten till nödställda människor samt arbetat långsiktigt i katastrofområden som Ukraina, Myanmar, Syrien och Gaza. En viktig del i våra 42 insatser var psykosocialt stöd liksom att rusta människor och samhällen att klara nya katastrofer.

Mediebevakningen under året präglades till stor del av det fortsatta kriget i Ukraina och det anfallskrig som följde i Gaza efter Hamas terrorattack mot Israel den 7 oktober. Samtidigt pågick andra katastrofer parallellt: jordbävningar, cykloner, flyktingkriser med mera slog människors liv i spillror världen över.

Den stora jordbävningkatastrofen i Turkiet och Syrien i början av februari påverkade närmare 16 miljoner människor och skördade omkring 60 000 liv. Närmare 130 000 människor skadades och miljontals förlorade sina hem.

Act Svenska kyrkan bidrog efter jordbävningen med flera insatser i nordvästra

Syrien, där människor redan innan var i stort behov av humanitärt stöd efter år av krig och stridigheter. Cirka 25 000 måltider och 1 000 större matpaket delades ut och vi bistod även med 4 000 hygienkit samt 2 000 särskilda sanitetskit för kvinnor och 2 000 anpassade för spädbarn. Vårt stöd gick även till sjukvård, mediciner och psykosocialt stöd i form av aktiviteter för barn, unga och kvinnor.

– I vårt humanitära arbete fokuserar vi på akuta livräddande insatser samt på att öka motståndskraften inför framtida katastrofer i ofta redan utsatta samhällen. Förutom ekonomiskt stöd till partner på plats bidrar vi genom våra samarbeten bland annat med expertkompetens inom psykosocialt

stöd och genus, berättar Fabian Pfeiffer, som är metodrådgivare för Act Svenska kyrkans psykosociala arbete.

I oktober 2023 drabbades även Afghanistan av en svår jordbävning, med tusentals dödsoffer, många skadade och förstörda hem. Jordbävningen drabbade dessutom människor som redan brottades med svårigheter efter år av konflikt i ett land där diskrimineringen av flickor och kvinnor är stor.

Tillsammans med partner på plats kunde vi nå omkring 2 800 jordbävningsskadede i Afghanistan med matpaket, vatten, kontantstöd, lakan, hushållsartiklar och hygienartiklar. Dessutom levererades

Cyklonen i Myanmar våren 2023 slog till mot en redan hårt prövad befolkning. Foto: EPA/STR/TT

TOTALT GAV ACT SVENSKA KYRKAN STÖD TILL 42 KATASTROFINSATSER UNDER 2023.

HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL:

- Skydd, rent vatten och sanitet i konfliktdrabbade Chocó-regionen i Colombia.
- Skydd till sudanesiska flyktingar i Egypten, Etiopien och Sydsudan.
- Kapacitetstärkande åtgärder inom katastrofberedskap i Haiti samt psykosocialt stöd till våra partner.
- Traumbearbetning genom kreativt skapande samt stärkande av barn och ungas röster i flyktinglägret Kakuma i Kenya.
- Akutinsatser och uppbyggnad av motståndskraft för befolkningar som drabbats av torka på Afrikas horn.
- Stöd till överlevande efter översvämning i Afghanistan och Pakistan.
- Stöd till afghanska flyktingar i Pakistan.
- Stöd till överlevande efter tyfonen Rai i Filippinerna.
- Insatser för att motverka barnarbete i Somalia.
- Psykosocialt stöd samt förebyggande av sexuellt våld, barnäktenskap och barnarbete i Jordanien.

145 tält som tillfälliga boenden. En del av dessa insatser hade särskilt fokus på kvinnor och flickor.

En annan katastrofsituation där Act Svenska kyrkan bidrog med stöd var den som uppstod i samband med cyklonen i Myanmar i mitten av maj. Även den

drabbade redan hårt prövade samhällen. Här blev fördelarna med att samarbeta med partner på plats mycket tydliga när militärjuntan hindrade biståndsorganisationer från att komma in i den drabbade delstaten Rakhine, där människor från rohingyabefolkningen lever i internflyktingläger. Genom samarbetet inom

ACT-alliansen, och tillsammans med partner på plats, kunde vi snabbt bidra till nödhjälp i form av bland annat tillfälliga boenden. I hela det drabbade området delades hygienpaket ut till nästan 700 hushåll och 5 000 personer fick ekonomiskt bidrag till mat, vatten och andra nödvändigheter.

ARBETET HANDLAR OM ATT GE MÄNNISKOR MÖJLIGHET ATT LEVA, INTE BARA ÖVERLEVA.

Överst till vänster: Jordbävningen i Turkiet och Syrien dödade närmare 60 000 människor. Foto: GOPA-DERD

Överst till höger: Anna Horkun arbetar vid ett av flera stödcenter i Ukraina som Act Svenska kyrkan stödjer. Foto: Josefina Casteryd/Ikon

Nere till vänster: Detaljbild från Gaza. Foto: Doaa Albaz/Anadolu/TT

I likhet med andra etablerade biståndsaktörer utgår Act Svenska kyrkan alltid från de humanitära principerna om neutralitet, opartiskhet, oberoende och humanitet i katastrofarbetet. Det innebär bland annat att det alltid är människors behov av stöd som avgör vem som får stöd, helt oberoende av ursprung, religion eller nationalitet. Att rädda liv och lindra nöd är absolut prioritet.

Vi arbetar också utifrån ett psykosocialt förhållningssätt, vilket innebär att vi, förutom att se till fysiska behov som mat, rent vatten och tak över huvudet, även fokuserar på sociala och psykologiska behov. Insatserna kan handla om aktiviteter för barn och vuxna i form av musik, konst och idrott, eller om att skapa

förutsättningar för samtal. Psykosocialt stöd handlar alltså inte om terapi i traditionell bemärkelse utan om att ge människor möjlighet att återskapa sociala nätverk, att själv få bidra till att stödja andra samt att få möjlighet att uttrycka sig om sina upplevelser tillsammans med andra. Detta har visat sig gynna förmågan till återhämtning.

I det krigsdrabbade Ukraina bidrog vi just med omfattande psykosocialt stöd under 2023 i form av stöd till lokala mottagningscenter och stödboenden med riktade aktiviteter för barn, vuxna och pensionärer.

– Ukraina är ett exempel på en utdragen kris där mycket av arbetet handlar om att vi ger stöd så att människor har möjlighet

att leva, inte bara överleva. Trots en extrem utsatthet och fortsatt utmanande situation med krig, säger Fabian Pfeiffer.

Genom ACT-alliansens katastroffond för lokala organisationer bidrar Act Svenska kyrkan med stöd till lokala katastrofinsatser. Under 2023 bidrog vi med tre miljoner kronor till fonden. Medlen gick bland annat till insatser i Ukraina, Palestina, Indien och Libanon.

LIVSVIKTIGT STÖD TILL GAZA

Act Svenska kyrkans palestinska och israeliska partner vittnade under hela senhösten 2023 om en akut humanitär situation med enorm brist på livsmedel, rent vatten, mediciner och sjukvård i Gaza. Samtidigt var det svårt att nå fram med humanitärt stöd på grund av begränsat tillträde och mycket svåra strider. Med fara för sina egna liv lyckades våra partner ändå i viss utsträckning distribuera det allra mest nödvändiga till människor på flykt i Gaza. Matpaketet och mjölk delades ut, liksom vatten och dadlar.

Den partner på plats som vi stödjer genom samarbetet inom ACT-alliansen kunde trots svåra omständigheter fortsätta att bedriva viss primärvård och tandvård i en av ytterst få hälsokliniker i Gaza som inte förstörts av kriget. Under december månad fick i genomsnitt 400 personer per dygn hjälp av de omkring 30 anställda som tidvis arbetade nästan dygnet runt.

Traumatiserade människor på flykt har även erbjudits viktigt psykosocialt stöd i olika former. Bland annat anordnades under november och december aktiviteter

Byggnaden där en av Act Svenska kyrkans partner har bedrivit yrkesutbildning för palestinska flyktingar i El-Qarara på södra Gazaremsan har totalförstörts under kriget. Foto: DSPR MECC/Ikon

för tvångsflyttade mammor och barn i södra Gaza. Cirka 5 000 barn kunde nås genom öppet hus och lekfulla aktiviteter för barn på olika tillfälliga flyktingläger och skolor dit människor tagit sin tillflykt.

Liksom många andra organisationer stod Act Svenska kyrkan tillsammans med

partner redo att göra betydligt mycket mer för civilbefolkningen i Gaza än vad som var möjligt. Det begränsade tillträdet och ständiga bombanfall försvårade arbetet.

Läs mer om vårt långsiktiga arbete för fred och demokrati i Israel och Palestina på sida 18.

MOTVERKAR STIGMAN I FLYKTINGLÄGER

Hawa med sin dotter Fatma som fått en rullstol genom projektet i Dadaab. Foto: Josefin Casteryd/Ikon

Drygt 2 500 barn med olika funktionsnedsättningar fick under året stöd med sin skolgång i flyktinglägren i Dadaab i Kenya. Insatserna som Act Svenska kyrkan bidrar till handlar om att nå ut till barn som på grund av stigma och fördomar ofta göms undan. Målet är att se till att barnen får möjlighet till skolgång samt nödvändiga hjälpmedel och därmed även stärkt självkänsla. Under året erbjöds över 500 barn tillgång till enklare diagnostik med insatser såsom sjukgymnastik och utprovning av olika hjälpmedel.

Ett av alla barn som fått stöd genom projektet är Fatma som är åtta år gammal och som har flera svåra funktionsnedsättningar. Hon är nästan blind, har nedsatt hörsel och kan inte gå. Under

många år plågades Fatma och hennes mamma Hawa av stigma och fördomar, vilket resulterade i att Hawa slutade ta dottern till skolan. Tack vare projektet fick Fatma en rullstol och hon kunde återvända till skolan.

– Livet är inte lätt här i Dadaab, men det är inte omöjligt längre, berättade Hawa när vi besökte lägret.

I Dadaab bor cirka 340 000 människor. Många av dem har bott i flyktinglägren i generationer och majoriteten har flytt från krig och oroligheter i Somalia. Satsningen i Dadaab bidrar också till att de omkring 40 000 barn som lever i lägren ges bättre förutsättningar för lärande och tillgång till utbildning.

KAMP FÖR KLIMATRÄTTVISA OCH HÅLLBAR FÖRSÖRJNING

Act Svenska kyrkan arbetar för rättvisa och hållbara försörjningsmöjligheter för människor som lever i utsatthet, fattigdom och klimatnödläge. Vi påverkar makthavare och stödjer projekt världen över. En satsning på småskaliga jordbruk i Uganda och Kenya innebar exempelvis ökad matproduktion.

Act Svenska kyrkans prioriterade områden för hållbar försörjning är: hållbar produktion och konsumtion, ansvarsfullt företagande samt klimaträttvisa. Vi tror också på att stärka människors egna möjligheter till försörjning och stödjer därför lokala initiativ runt om i världen. I Uganda och Kenya exempelvis driver vi pilotprojektet Innovative Finance for Improved Livelihoods (IFIL) i samarbetet med We Effect och finansinstitutionen Oikocredit. Satsningen handlar om att erbjuda kooperativ och jordbruksorganisationer skräddarsydd utbildning och därefter lån för att företagandet och livsmedelsproduktionen ska komma i gång eller växa. Ytterligare ett fokus är att stärka kvinnors egenmakt.

– Som kvinna är det extra tufft att vara bonde. Det är oftast männen som äger marken och kontrollerar inkomsterna, berättade Agnes Masika när vi besökte projektet under 2023.

Agnes är en av grundarna till ett kooperativ i en by i Uganda, som medverkat i pilotprojektet IFIL. Projektet har möjliggjort ett ökat fokus på jämställdhetsarbete och bidragit till att uppskattningsvis 2,2 miljoner människor kan få del av en ökad

Agnes Masika är jordbrukare och småföretagare i Uganda och medverkar i ett unikt pilotprojekt. Foto: Magdalena Vogt/Ikon

produktion. Arbeta pågår även för att göra produktionen mer miljövänlig.

En stor del av världens allra fattigaste är just jordbrukare i Afrika söder om Sahara. Att dessa människor får möjlighet att

höja sin produktion och sina inkomster är helt avgörande, både för att minska fattigdomen och för att säkra världens livsmedelsförsörjning.

TOTALT GAV ACT SVENSKA KYRKAN STÖD TILL 43 INSATSER INOM FÖRSÖRJNING OCH KLIMATRÄTTVISA UNDER 2023. HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL:

- Självhjälpsgrupper i Etiopien, för att stärka kvinnor som livnärt sig på att sälja ved.
- Samhällsledda insatser relaterade till Haitis katastrofberedskap.
- Stöd till hållbar försörjning för bönder i Etiopien.
- Insatser inom klimat, försörjning och resiliens i Myanmar.
- Kyrkor för klimaträttvisa i Filippinerna.
- Sociala trygghetssystem, ekonomisk rättvisa och arbete med de kristna råden i Sydafrika.
- Insatser för att förbättra försörjningsmöjligheter i Sydsudan.
- Insatser i Tanzania för att främja jämställd och hållbar försörjning genom boskapsskötsel och odling.
- Stöd till barn med funktionsnedsättningar och dövskolor i Etiopien.
- Insatser i Colombia för att stärka egenmakten för personer som drabbats av humanitära kriser.

FORTSATT FOKUS PÅ KLIMATNÖDLÄGE OCH KLIMATRÄTTVISA

Act Svenska kyrkan deltog som en del av den globala ekumeniska rörelsen vid FN:s klimattoppmöte COP28 i Dubai. Syftet med närvaron var att följa och kommentera förhandlingarna och ställa beslutsfattare till svars för bristande klimatambitioner.

– Det är viktigt att civilsamhället, urfolk och trosbaserade aktörer har en given plats för att utkräva ansvar från beslutsfattare för ökade klimatambitioner, säger Hanna Soldahl, som arbetar med opinionsbildning på Act Svenska kyrkan.

Påverkansarbetet med anledning av COP28 drevs gemensamt inom Svenska kyrkan och vårt budskap om klimaträttvisa fick genomslag i media både före, under och efter klimatmötet. Linköpings biskop Marika Markovits och de andra delegaternas budskap om behovet av ökat klimatstöd till de värst drabbade länderna uppmärksammades av en rad medier.

Ageravolontären Sofie Ohlsson och opinionsbildaren Hanna Soldahl från Act Svenska kyrkan var två av Svenska kyrkans representanter på plats vid COP28 i Dubai. Foto: Simon Chambers/Ikon

Act Svenska kyrkan kritiserade även regeringens klimatpolitik och betonade att Sverige bör ta ansvar för sina historiska och nuvarande utsläpp genom att ekonomiskt kompensera de mest drabbade länderna.

Tillsammans med samarbetspartner i Sverige och Sydafrika presenterades under året dessutom en rapport om hur social trygghet på flera sätt behöver vara en del i arbetet för klimaträttvisa.

STÖD TILL MÄNNISKOR I INDIENS SLUMOMRÅDEN

Sandhya Jagulia och maken Biswajit bor med dottern Heena i Bagbazar. Foto: Christy Jennifer/Ikon

Act Svenska kyrkans fortsatta stöd till ett försörjnings- och jämställdhetsprojekt i Indien 2023 gav utsatta familjer bättre förutsättningar att klara sin försörjning. Genom projektet arbetar vår partner för att förbättra levnadsvillkoren för människor som lever i slumområden. Projektet verkar också för stärkt genusrättvisa och har ett särskilt fokus på flickor, kvinnor och transpersoner. Arbetet omfattar alltså flera av Act Svenska kyrkans fokusområden och hanterar både frågor som genusrättvisa och hållbar försörjning.

– I projektet uppmuntras kvinnor till organisering i självhjälpsgrupper där de får utbildning och försörjningsstöd. De utbildas om jämställdhet, genusrättvisa, sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter, ekonomi samt andra områden som är viktiga för att klara sig i samhället,

berättar Sandra Bäckelid, programhandläggare på Act Svenska kyrkan.

Totalt finns 54 självhjälpsgrupper och stöd ges till slumområden med omkring 12 300 hushåll, där behovet är stora. En som nåtts av insatserna är Sandhya Jagulia, som bor i området Bagbazar i staden Kolkata med man och barn. Hon beviljades investeringsbidrag för att starta en egen försäljningsverksamhet längs gatan.

Indien har en befolkning på över 1,4 miljarder människor och skillnaderna mellan rika och fattiga är enorma. Miljontals människor bor i slumområden och otrygga bostadsförhållanden, arbetslöshet och matbrist medför dålig hälsa, depression och alkoholism. Just flickors och kvinnors situation i slumområdena är extremt utsatt.

KAMP FÖR FLICKORS OCH KVINNORS RÄTTIGHETER

Act Svenska kyrkan kämpar för en jämställd familjerätt och mot könsstymning. Under 2023 gavs bland annat stöd till ett projekt i Egypten, ett land där flickor utsätts för könsstymning på grund av religiösa och kulturella traditioner.

Mariam stod emot trycket att könsstymma sin yngsta dotter. Foto: Andrew Adel/Ariu/Ikon

Act Svenska kyrkan driver på i frågan att det är absolut avgörande att reformera diskriminerande familjelagstiftning för att jämställdhet ska kunna uppnås. Familjerätten har nämligen stort inflytande på kvinnors och flickors rättigheter. Den påverkar faktorer som ålder för äktenskap, flickors rätt att själva bestämma om de vill gifta sig eller skiljas samt samhällets syn på våld i nära relationer. En jämställd familjerätt är också en förutsättning för kvinnors ekonomiska egenmakt, till exempel arvsrätt,

rätten att öppna ett bankkonto eller att få skriva kontrakt utan makens godkännande.

Under året lanserade vi en helt ny informationssida om jämställd familjerätt på vår webbplats. Dessutom ingick vi i Sveriges officiella delegation till FN:s kvinnokommission i New York – det enskilt största internationella toppmötet som fokuserar på kvinnors rättigheter. Utöver det var Act Svenska kyrkans chef Erik Lysén och ärkebiskop emerita Antje Jackelén på plats och bidrog

till att kyrkoledares röster för jämställdhet hördes som motvikt till trosbaserade konservativa aktörers starka motstånd mot kvinnors och flickors rättigheter.

Under året gavs också fortsatt stöd till arbete mot kvinnlig könsstymning i flera olika länder. I just Egypten förekommer könsstymning trots att det är olagligt och många flickor nekas dessutom skolgång.

– I byar på landsbygden lever många flickor och kvinnor under strängt patriarkala livsvillkor, berättar Jacob Hyving, som är programsamordnare på Act Svenska kyrkan.

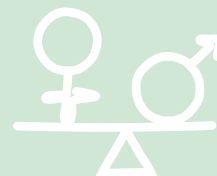
Act Svenska kyrkans partner inom den koptisk-ortodoxa kyrkan i Egypten har under lång tid kämpat hårt för att motverka könsstymning och för att långsiktigt påverka normer i det egyptiska samhället. En som kan vittna om skillnaden arbetet gör är Mariam, som själv blivit utsatt för könsstymning. Så även hennes äldsta dottrar. Men när det var dags för yngsta dottern att genomgå ingreppet vägrade Mariam.

– Min man och min pappa pressade mig hårt och ifrågasatte varför jag blint ville efterfölja västerländska normer. Hade det inte varit för den kunskap jag fått genom kyrkan hade jag kanske låtit omskära min yngsta dotter också, sa Miriam när hon intervjuades om sina erfarenheter.

Genom insatser som diskussionsgrupper och föreläsningar har flera tusen män, kvinnor och unga under året fått ökad kunskap om riskerna med kvinnlig könsstymning. Flera hundra kvinnor och flickor har även fått enskilt stöd och rådgivning.

TOTALT GAV ACT SVENSKA KYRKAN STÖD TILL 42 INSATSER INOM JÄMSTÄLLDHET OCH HÄLSA UNDER 2023. HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL:

- Projekt för att stärka afrikanska kvinnors och ungdomars möjlighet att utkräva sina rättigheter.
- Sexualundervisning och försörjningsmöjligheter för unga i Etiopien.
- Stöd till mentormammor i Sydafrika, Eswatini, Egypten och Etiopien.
- Projekt för kvinnors och ungas reproduktiva hälsa samt självhjälpsgrupper i Etiopien.
- Insatser för genusrättvisa i Indien.
- Kyrkosamarbeten och nätverk mot sexuellt våld i Filippinerna.
- Insats för att öka jämställdheten inom kyrkan och samhället i stort med särskilt fokus på könsbaserat våld i Tanzania.
- Insats som vill utrota könsbaserat våld och särskilt könsstymning i Tanzania.
- Informationsarbete om hiv i Uganda.
- Stöd till arbete inom sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter för ungdomar och unga vuxna i Zimbabwe.

KVINNORS DELTAGANDE I FREDSPROCESS LYFTES

Hösten 2023 reste Act Svenska kyrkan till FN:s högkvarter i New York för att tillsammans med ett tiotal colombianska kvinnoorganisationer följa upp FN:s säkerhetsråds resolution 1325 om kvinnor, fred och säkerhet. Under den öppna debatten nämndes den colombianska fredsprocessen och kvinnors deltagande som ett inspirerande exempel. "Civilsamhällets bidrag och deltagande i den colombianska fredsprocessen representerar ett ljus i en mörk omvärld just nu", konstaterade Verdiana Garcia i sin rapport från mötet. Hon är programhandläggare på Act Svenska kyrkan och en av dem som närvarade på plats i New York.

Act Svenska kyrkan har i många år arbetat för en rättvis och hållbar fred i Colombia. Ett arbete som sorterar under fokusområdet Fred och demokrati. Men vårt samarbete med partner på plats handlar också om att bidra till att skapa fredligare och tryggare samhällen genom att fred och säkerhet får ett tydligare kvinnligt

Act Svenska kyrkan på plats i New York tillsammans med ett tiotal colombianska kvinnoorganisationer. Från vänster på bilden, framför Carl Fredrik Reuterswårds bronsskulptur: Marcela Sanchez (Colombia diversa), Verdiana Garcia (Act Svenska kyrkan), Adriana Benjumea (Humanas), Beatriz Quintero (Red Nacional de Mujeres), Rosa Emilia Salamanca (CIASE) och Janeth Lozano (CODA-COP). Foto: Ikon

och feministiskt perspektiv. Konflikten i Colombia påverkar i allra högsta grad kvinnors och flickors rätt till fred och

säkerhet, och en viktig del i vårt arbete är stöd till kvinnor så att de kan öka sitt deltagande inom olika organisationer.

STÖD TILL UTSATTA KVINNOR I GUATEMALA

Ökande fattigdom och genusrelaterat våld är en utmaning i Guatemala. Varje år rapporteras över 50 000 fall av våld mot kvinnor och flickor i landet samtidigt som mörkertalet är

stort. Över hälften av landets flickor slutar skolan före högstadiet och flertalet känner inte till sina rättigheter. Under 2023 gav Act Svenska kyrkan stöd till projekt med fokus

på att förebygga våld och stötta utsatta flickor och kvinnor. Verksamheten innefattar både psykologisk och juridisk hjälp till kvinnor och flickor som utsatts för våld i hemmet, har svårt att klara sin försörjning eller vill lämna sin partner.

Våra partner på plats möter många barn som tvingats ingå äktenskap liksom kvinnor som utsatts för våld. Att utkräva sina rättigheter kan vara svårt för en ung kvinna i Guatemala. Många får kämpa hårt mot fördomar och sociala normer som kränker deras rättigheter. Här gör stödet i form av juridisk rådgivning och stödsamtal stor skillnad.

Under året arrangerade vi även en studieresa för ett antal riksdagsledamöter från olika partier till Guatemala och även Colombia. Syftet var att bidra till Sveriges fortsatta engagemang för fred och demokrati i regionen. Efter resan tog politikerna emot besökande delegationer och bildade ett Latinamerika-nätverk i riksdagen, ett engagemang som får antas ha bidragit till att Sveriges bistånd till Guatemala blev kvar.

Socialarbetaren Ammi Rompich och juristen Lesly García under ett besök hos 17-åriga Damaris som får stöd genom ett projekt för utsatta kvinnor och unga mödrar. Foto: Eva Pérez Järnil/Ikon

FORTSATT FOKUS PÅ MÄNSKLIGA RÄTTIGHETER I EN SVÅR TID

Act Svenska kyrkan har länge samarbetat med israeliska och palestinska organisationer som arbetar för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet. Terrorattacken i Israel den 7 oktober och det efterföljande anfallskriget i Gaza innebär stora utmaningar. Men kampen för varje människas rätt till säkerhet, frihet och värdighet har fortsatt.

Act Svenska kyrkans arbete i Israel och Palestina har pågått i många år och vårt fokus är att bidra till ett samhälle där israeler och palestinier, kristna, judar och muslimer, kan leva sida vid sida. På plats samarbetar vi med både palestinska och israeliska organisationer, i Gaza, på Västbanken inklusive östra Jerusalem och i Israel. Samtliga organisationer har påverkats påtagligt av utvecklingen sedan den 7 oktober och flera har ställt om sitt arbete genom att skifta fokus till humanitära insatser.

Vår partner Rossing center i Jerusalem delade bland annat ut förnödenheter

Många av Act Svenska kyrkans partner i Israel och Palestina har fått ställa om sitt arbete på grund av kriget, men kampen för frihet, värdighet och mänskliga rättigheter fortsätter. Foto: Håvard Bjelland/Kirkens Nødhjelp/Ikon

så som matpaket till utsatta palestinska familjer i östra Jerusalem som blev indirekta offer för kriget i Gaza när rörelse-restriktioner och våld hindrade dem från att ta sig till sina arbeten.

En annan partner, B'Tselem, arbetar för att motverka hatbudskap och rapporterar om brott mot mänskliga rättigheter. Genom sina fältarbetare på Västbanken

och i Gaza samlar organisationen in vittnesmål och dokumenterar folkrättskränkningar som begås av framför allt israeliska soldater och bosättare.

– Act Svenska kyrkans stöd i Israel och Palestina har fokus på mänskliga rättigheter och internationell rätt. Ansvarskravande av de otaliga kränkningar av folkrätten som begås är nödvändigt för att på sikt kunna nå fred och försoning. Samtidigt stödjer vi partners viktiga arbete med traumabearbetning, dialog och insatser i en minst sagt polariserad tid, säger Johanna Wassholm, som är policyrådgivare för Mellanöstern på Act Svenska kyrkan.

I Sverige var opinionsbildning och politisk påverkan än mer angeläget under hela hösten 2023 på grund av de omfattande övergrepp och sannolika folkrättsbrott som civilbefolkningen i Israel och Palestina utsatts för. Act Svenska kyrkans chef Erik Lysén kommenterade återkommande situationen i svenska medier och i slutet av november presenterade Act Svenska kyrkan, tillsammans med flera andra civilsamhällesorganisationer, en rapport som visade att svenskt utvecklingsbistånd i Palestina går till organisationer som arbetar för demokrati, mänskliga rättigheter och jämställdhet.

Läs mer om vårt katastrofarbete i Gaza på sida 13.

TOTALT GAV ACT SVENSKA KYRKAN STÖD TILL 77 INSATSER INOM FRED OCH DEMOKRATI UNDER 2023. HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL:

- Stöd till ekumenisk plattform som samordnar de kristna rådens arbete för fred, jämställdhet och demokrati i östra Afrika.
- Insatser för att stärka flyktingars rättigheter i östra Afrika.
- Globalt och territoriellt fredsbyggande i den sociala och väpnade konflikten i Colombia.
- Kapacitetsuppbyggnad, opinionsbildning och utbyte av god praxis inom: maskuliniteter, genus och religion i El Salvador, Guatemala och Honduras.
- Fredsarbete och insatser mot våldsbejakande extremism i Indien.
- Insatser för att skapa rättvisa, inkluderande och hållbara samhällen i Centralamerika.
- Fredsarbete och insatser mot våldsbejakande extremism i Pakistan.
- Ekumeniska följeslagarprogrammet i Palestina.
- Stöd till hållbar fred, försörjning och mental hälsa i Uganda och Sydsudan.
- Försoningsprocessen och lokalt fredsbyggande i Zimbabwe.

KAMP FÖR FREDLIGT OCH RÄTTVIST SYDSUDAN

Act Svenska kyrkan verkar tillsammans med lokala och internationella partner för ett fredligt och rättvist Sydsudan. Under året gav vi fortsatt stöd till utbildning om fredsarbete samt möten och workshoppar om försoningsprocesser. Bland annat deltog tidigare krigsherrar för att lära sig att lösa konflikter på fredlig väg. Totalt deltog nästan 1 900 personer i olika aktiviteter med fokus på konflikthantering och fred.

Människor i Sydsudan lider av flera akuta utmaningar. Våld och stridigheter mellan olika etniska grupper har fortsatt och kriminaliteten är hög. Analfabetismen är också mycket hög efter att miljoner människor har fått utstå en utdragen humanitär kris. Dessutom orsakar klimatförändringar både omfattande översvämningar och enorm torka, mat- och vattenbrist.

För att minska det könsrelaterade våldet arbetar vår lokala partner i Sydsudan för att väcka medvetenhet om konsekvenserna

Loparimoi Peter Mourice har själv upplevt krig. Nu arbetar han för Act Svenska kyrkans partnerorganisation i Sydsudan och är en ovärderlig eldsjäl. Foto: Alexander Öbom/Ikon

av våldet och för att öka kunskapen om genusrättvisa. Vi har även bidragit till ett center för kvinnor som överlevt våld i hemmet, ett center som erbjuder en trygg plats, psykosocialt stöd samt en möjlighet att bearbeta trauman. Totalt har närmare

12 700 flickor och kvinnor fått del av det stödet. Dessutom gav vi stöd till ett fosterfamiljsprogram som innebär att föräldralösa barn och barn som flytt flyktingläger får nya hem hos fosterfamiljer samt stöd att fortsätta gå i skolan.

STÖD TILL UNGAS FRAMTIDSDRÖMMAR I IRAK

I Irak stödjer Act Svenska kyrkan en organisation som erbjuder unga vuxna en mötesplats där de kan utvecklas, må bra och känna gemenskap. Organisationen, som är startad av unga aktivister, går under namnet Youth Speak och under

året har aktiviteterna engagerat 256 unga frivilliga ledare, varav 140 kvinnor, samt nått mängder av deltagare.

Irak har en historia som är strakt präglad av krig och konflikter. Därför är ett viktigt

syfte med verksamheten att minska motsättningar mellan olika grupper i landet. Ett annat syfte är att bidra till att unga kan göra sina röster hörda. I Irak finns en stark vilja hos många unga att få nya perspektiv och bryta skadliga traditioner och livsmönster. Men situationen, samhället och gamla synsätt gör det svårt. Youth Speak samlar unga från alla bakgrunder och är en mötesplats där unga kan mötas i jämlikhet – bortom motsättningar och gränser.

Youth Speak finns i staden Dohuk där många unga är flyktingar, antingen internflyktingar från IS terrorstyre eller från kriget i Syrien. Organisationen erbjuder även olika grupper så som bokklubb, miljöklubb, konstklubb, idrottsklubb samt en fredsklubb, som även berör frågor om hälsa och mående. Initiativet till grupperna kommer från de unga själva som förutom öppna aktiviteter även erbjuds möjlighet att själva leda en aktivitet.

Målet med verksamheten är att bidra till ökad social sammanhållning samt värna ungas drömmar, välmående och möjligheter.

22-åriga Suad Adnan Ismael kommer ursprungligen från Syrien och har flytt för sitt liv två gånger. Här pratar hon vid ett av Youth Speaks möten för unga. Foto: Meethak El-Kathib/Ikon

TEOLOGISK UTBILDNING I MYANMAR

Act Svenska kyrkan stödjer teologisk utbildning som främjar mänskliga rättigheter, motverkar religiös extremism och bidrar till att människor fördjupas i sin tro. Ett av många konkreta exempel är samarbetet kring ett nytt masterprogram med fokus på genus och teologi i Myanmar.

Universitetsutbildningen vid Myanmars teologiska institut är den första i sitt slag och har som mål att öka förståelsen för vikten av genusrättvisa samt på sikt bidra till att minska det genusbaserade våldet i landet. Myanmar är ett av världens mest konflikttrabbade länder och hundratusentals människor bor i interna flyktingläger.

Bakgrunden till genussatsningen är att Myanmars teologiska institut anser det viktigt att bemöta skadliga genuskonventioner utifrån ett teologiskt perspektiv. Majoriteten av medborgarna i Myanmar är religiösa och det finns en utbredd konservativ tradition där den religiösa läran inte sällan används som ursäkt för genusbaserat våld eller negativa attityder mot kvinnor. Under 2023 påbörjade ett 30-tal studenter med olika religiös bakgrund sin utbildning på masterprogrammet.

– Genom att erbjuda möjlighet till teologiska diskussioner kring genus skapas förståelse för hur normer påverkas av kultur och religion, vilket kan öka medvetenheten om den diskriminering som sker på grund av kön. Vi är glada att kunna stödja dem i det arbetet på olika sätt, säger Anna-Maria Sandström, programhandläggare på Act Svenska kyrkan med ansvar för bland annat Myanmar.

Myanmars teologiska institut, som har fokus på utbildning inom forskning, fred och genus, har sedan flera år tillbaka arbetat med att lyfta diskrimineringsfrågor samt med att motverka genusbaserat våld. Något som rimmor väl med Act Svenska kyrkans uppfattning att teologisk utbildning bör uppmuntra till kritiskt tänkande, motverka religiös extremism och polarisering samt rusta morgondagens ledare i kyrka och samhälle.

I syfte att stärka engagemanget för fortsatt stöd till civilsamhället i Myanmar uppmärksammade vi också tillsammans med Stockholms stift tvåårsdagen av militärkuppen med ett evenemang.

Medarbetare vid Myanmars teologiska institut. Gemensamt lyfte vi kampanjen 16 Days of Activism, mot genusbaserat våld. Från vänster: Ei Zin Zaw Min, Aye Nwe, De Mi Moore och Thane Htut Pan. Foto: Anna-Maria Sandström/Ikon

TOTALT GAV ACT SVENSKA KYRKAN STÖD TILL 35 INSATSER INOM TRO OCH LÄRANDE UNDER 2023. HÄR ÄR NÅGRA EXEMPEL:

- Stöd till ekumenisk samarbetsorganisation för kyrkor i Afrika.
- Stöd till utsatt kyrka i Eritrea.
- Masterutbildningar i Etiopien inom genus, hälsa och teologi, samhällsutveckling och teologi samt hållbar utveckling och fred.
- Stöd till masterstudenter, doktorander och utvecklingen av en mer jämställd fakultet på Ethiopian Graduate School of Theology (EGST) i Etiopien.
- Insatser för genusrättvisa och religionsfrihet i Indien.
- Ekumenik och religionsdialog i Pakistan.
- Kyrkosamverkan i Filippinerna med fokus på bland annat barns rättigheter och skydd mot sexuellt utnyttjande.
- Upprustning av biblioteken på kyrkans utbildningsinstitutioner i Tanzania.
- Självårdsutbildning i norra Tanzania.
- Stöd till teologiinstitution, upprustning samt genusbete i Zimbabwe.
- Stöd för att stärka det kristna rådet i Sudan.
- Teologisk utbildning i Filippinerna.

NYSATSNING FÖR KYRKLIGT UNGDOMSUTBYTE

Under 2023 kunde arbetet med utbytet Ung i den världsvida kyrkan äntligen växla upp. Verksamheten har varit på paus i några år som en följd av coronapandemin. Bland annat gjordes en resa till Tanzania för att återknyta kontakten med kolleger i Karagwe-stiftet och Bukoba-stiftet, vilka kommer att delta i utbytet under 2024. För tillfället erbjuds tolv utbytesplatser årligen i Sverige, men på sikt är tanken att utbytet ska kunna erbjuda 16 unga vuxna mellan 18 och 30 år en chans att delta. Utbytet är ömsesidigt och unga från de berörda länderna tas i sin tur emot genom samarbetet inom Svenska kyrkan.

– Intresse för religion, den världsvida kyrkan, andra kulturer och globala frågor är relevant, men man behöver egentligen inte ha några särskilda meriter för att söka. Det är ju meningen att utbytet ska öppna dörrar för unga, säger Maya Skagegård, som är samordnare för utbytesprogrammet.

Under året återknöts kontakt med vänstift i Tanzania. Från vänster: Pontus Gunnarsson, föreståndare Stiftsgården i Rättvik, pastor Stephen Kajjage, Maya Skagegård, programsamordnare Ung i den världsvida kyrkan, Jonathan Ntwale, programkoordinator för det nordvästra stiftet i Tanzania samt Phenias Ndamwesiga, tidigare deltagare Ung i den världsvida kyrkan. Foto: Tinde Carlbrand/Ikon

Ung i den världsvida kyrkan, som nu drivs i samarbete med Stiftsgården i Rättvik, innehåller utbildning i Sverige, tre månader

i Tanzania eller Filippinerna samt uppföljning med församlingsbesök efter hemkomsten.

FORSKNING OM RELIGIÖSA LEDARES PÅVERKAN

Ända sedan 2013 har Act Svenska kyrkan bidragit till utbildning på masternivå av religiösa ledare och teologistuderanter vid universitetet i KwaZulu-Natal i Sydafrika. Utbildning har huvudsaklig fokus på religion, genus och hälsa. Under föregående år stöttade vi även ett universitetsprojekt som lyfte fram religiösa ledares inflytande

och kvinnors egna religiösa och kulturella föreställningar om abort.

Bakom universitetsprojektet och uppsatsen står masterstudenten Mduduzi Khoza, som är prästvigd och har erfarenhet av att arbeta som präst på landsbygden i KwaZulu-Natal. I den rollen är han väl bekant med

problematiken med religiösa ledare vars teologiska tolkningar ibland kan kränka flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter, det vill säga deras rätt att bestämma över sin kropp och beslut om abort och preventivmedel. Som präst har han mött många unga kvinnor som brottats med kval i samband med att de övervägt att avsluta en önskad graviditet, möten som bidrog till hans val av projektämne. Även om Sydafrika har legaliserat abort, utförs många illegala aborter på grund av religiösa och kulturella föreställningar om att abort inte är ett alternativ oavsett omständigheter.

I sin forskning pekar Mduduzi Khozas på vikten av att arbeta med religiösa ledare för att åstadkomma en förändring när det gäller frågor som abort och flickors och kvinnors rättigheter. En ståndpunkt som Act Svenska kyrkan stödjer inom ramen för vårt arbete med sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter och något som också är en av anledningarna till det mångåriga stödet till universitetets utbildning och forskning kring teologiska tolkningar i den aktuella kontexten.

Mduduzi Khoza, på bilden med sitt lilla barn, har erfarenhet av att arbeta som präst på landsbygden i KwaZulu-Natal. I sin forskning lyfter han vikten av att arbeta med religiösa ledare för att stärka flickors och kvinnors sexuella och reproduktiva rättigheter. Foto: Alexa Sedgwick/Ikon

Insamlingsaktiviteter runt om i landet bidrog till årets fina resultat. Julmarknad anordnades traditionsenligt vid ärkebiskopsgården i Uppsala (överst till vänster) och på bilden syns Maria Wiborgh och Pernilla Östlund från Act Svenska kyrkans givarservice. I Enskede-Årsta församling stod bland andra Hazel Lindkvist i tältet vid julmarknaden (nere till vänster). Ett annat välbesökt arrangemang var barnloppisen i Storvreta där bland andra Mats Boije, Jenny Storm och Anneli Ekström deltog (mitten till höger). Nere till höger: Insamlingschef Tinde Carlbrand. Foto: Josefin Casteryd och Ella Lindkvist/Ikon

GEMENSAM KAMP FÖR EN BÄTTRE VÄRLD

Act Svenska kyrkans arbete bärs till stor del av det lokala kyrkliga engagemanget. Gemensamt kämpar vi mot fattigdom, förtryck och orättvisor. Tillsammans samlade vi in 221 miljoner kronor under 2023 och det digitala givandet fortsätter att bli allt viktigare.

Alla de aktiviteter som sker runt om i landet skapar en väv av engagemang som visar på att vi som kyrka står tillsammans med våra medmänniskor i en världsvid gemenskap.

– Församlingarna möjliggör vårt arbete för internationell mission och diakoni samt vår kamp för klimaträttvisa och en rättvis värld. Tillsammans utgör vi en av Sveriges största folkrörelser för medmännisklighet, mod och hopp, säger Tinde Carlbrand, chef för insamling och engagemang på Act Svenska kyrkan.

Liksom 2022 skapade kriget i Ukraina en stor vilja att ge hos både församlingar och privata personer i Sverige. Så även kriget i Gaza. Insamlingsmålet nåddes med ett resultat på 221 miljoner. En tydlig trend är att de digitala gåvorna fortsätter att bli allt viktigare. Totalt registrerades 59 000 nya givare under året och hela 49 000 av dessa kom in via Swish.

Genom Act Svenska kyrkans trogna månadsgivare inkom drygt 25 miljoner kronor och en extrasatsning på marknadsföring gav hela 4 000 nya månadsgivare. Till katastrofinsatser samlades totalt 43 miljoner kronor in. Act Svenska kyrkans katastrofinsatser pågår på flera platser i världen och gåvorna används alltid där de behövs som mest. Under 2023 bland annat till insatser i Ukraina och Gaza.

En annan viktig intäkt är anslag från församlingar och stift. Årligen återkommande anslag är en viktig del för att vi ska kunna ge långsiktigt och pålitligt stöd till systerkyrkor och samarbetsorganisationer i utsatta delar av världen. Under 2023 inkom anslag på 18 miljoner kronor, vilket är en tillbakagång från tidigare år.

Runt om i Sverige finns ett stort engagemang för Act Svenska kyrkan. Under 2023 fanns 3 000 registrerade ombud, och långt många fler anställda och ideella, som skapade aktiviteter för att uppmärksamma arbetet. Och kreativiteten har varit stor. I Hudiksvallsbygdens församling var Hudik Hockeys A-lag med och delade ut information om Act Svenska kyrkan. Många församlingar valde att visa upp sommarkampanjens fotoutställning medan andra sålde exempelvis prästost, ljus, hantverk och hembakat tunnbröd till förmån för det internationella arbetet.

Act Svenska kyrkans medarbetare deltog dessutom i över 60 lokala evenemang för att dela kunskap om det internationella arbetet. Ageravolontärerna, som är ett samarbete mellan Act Svenska kyrkan och Svenska Kyrkans Unga, deltog på flera viktiga arenor. Bland annat Järvaveckan, Bokmässan i Göteborg och Almedalsveckan.

KONTROLL AV VÅRT INSAMLINGSARBETE

Act Svenska kyrkan

- har ett 90-konto och kontrolleras av Svensk Insamlingskontroll. 90-kontot är en tydlig garanti för att de som är givare bidrar till en seriös och ansvarsfull organisation
- är medlem i Giva Sverige som arbetar för ett tryggt givande, kvalitetssäkring, utbildning och kompetensutveckling samt intressepolitik med fokus på etisk, transparent och professionell styrning av ideella organisationer
- har märkningen Tryggt givande, som utfärdas till de organisationer som uppfyller alla krav i Giva Sveriges kvalitetskod, som är ett bevis på att organisationen står för kvalitet och professionalitet samt att de bedriver insamling på ett tryggt, etiskt och transparent sätt.

221 MILJONER KRONOR

INSAMLADE MEDEL 2023

FASTEAKTION MED FOKUS PÅ RÄTTEN TILL MAT

Fasteaktionen 2023, med rubriken "Dela lika under samma himmel", fokuserade på kampen för alla människors rätt till mat. Vi delar inte lika på jordens resurser i dag, trots att hälsa, säkerhet och tillgång till näringsriktig mat är mänskliga rättigheter.

Ljusförsäljning, brödbakning, våffelförsäljning och stickning är bara några exempel på de kreativa aktiviteterna som anordnades i församlingar runt om i Sverige. Insamlingsresultatet blev sammanlagt 36,7 miljoner kronor under kampanjperioden och gåvorna gör det möjligt för Act Svenska kyrkan att fortsätta kampen för en hållbar och rättvis matförsörjning.

36,7 MILJONER KRONOR 2023

(61,6 miljoner kronor 2022, varav 24 miljoner kronor öronmärkta till Ukraina.)

VÄRLDENS BARN – GÖR BARNDOMAR MÖJLIGA

Tillsammans med 13 andra barnrättsorganisationer medverkar Act Svenska kyrkan i Radiohjälpens insamling Världens Barn, en insamlingskampanj som under 2023 fick en ny slogan: "Gör barndomar möjliga." Under den parollen samlades mer än 100 miljoner kronor in under året, en ökning från tidigare år tack vare att Akelius Foundation bidrog med totalt 45,3 miljoner kronor.

Act Svenska kyrkan får elva procent av gåvorna som samlas in till Världens Barn. Under 2023 gick de pengarna till utbildning och trygga platser för barn i konfliktens Myanmar samt projekt för barn med funktionsnedsättningar som lever i flyktinglägren i Dadaab, Kenya (läs mer på sida 13).

MÄNNISKORNA BAKOM SIFFRORNA

Sommarkampanjen 2023, med rubriken "Bakom varje siffra finns en människa", lyfte berättelserna bakom statistiken. Över 100 miljoner människor är på flykt och 300 miljoner är i behov av humanitärt bistånd.

Under kampanjperioden beställde landets församlingar 86 fotoutställningar som visades runt om i Sverige och över 2 300 insamlingsaktiviteter genomfördes. Dessutom togs kollekt upp vid 1 600 tillfällen.

30 MILJONER KRONOR 2023

(30 miljoner kronor 2022.)

FÖRSAMLINGARNA LYFTE JULINSAMLINGEN

Julinsamlingen 2023, "Bryt en tradition", fokuserade på kampen mot skadliga traditioner, såsom tvångsäktenskap och andra övergrepp mot flickor. Act Svenska kyrkan stödjer humanitära insatser och långsiktiga utvecklingsprojekt över hela världen för att stärka flickors och kvinnors rätt till god hälsa, värdighet och makt över sina egna liv.

Under kampanjperioden utsattes hela Svenska kyrkan för ett cyberangrepp som påverkade webbplatser, gåvoformulär, annonsverktyg, adresslistor och andra viktiga kanaler. Trots dessa utmaningar uppnåddes insamlingsmålet och församlingarnas engagemang var en nyckel till framgång. Genom försäljningar, konserter, kollekter, brevutskick och olika kreativa insamlingar samlades 42,1 miljoner kronor in under kampanjperioden.

42,1 MILJONER KRONOR 2023

(52,9 miljoner kronor 2022.)

Till vänster: En låda där klagomål kan lämnas in hos partner i Indien, tagen för några år sedan. Numera används digitala lösningar mer flitigt. Foto: Josefina Casteryd/Ikon. Till höger: Affisch från Act Svenska kyrkans partner i Kakuma flyktingläger i Kenya, med information om hur man rapporterar gällande till exempel sexuella övergrepp, bedrägeri och korruption. Foto: Lennart Hernander/Ikon

REGELBUNDEN UPPFÖLJNING OCH MÅLSTYRT ARBETE

Act Svenska kyrkan har målstyrda program och en särskild funktion för att hantera klagomål. Allt arbete sker i dialog med våra partner och vi följer svenska krav från branschorganisationen Giva Sverige och Svensk Insamlingskontroll.

Act Svenska kyrkan verkar enligt Core Humanitarian Standard (CHS), en internationell standard för humanitärt utvecklingsarbete med fokus på kontinuerligt förbättringsarbete. För att säkerställa att vår verksamhet genomförs på ett effektivt och ansvarsfullt sätt sker en mängd olika uppföljningsinsatser under året. Exempelvis har vi målstyrda program, regelbunden resultatuppföljning, ett klagohanteringssystem, en uppförandekod och riktlinjer för bland annat antikorrupktion.

För att kunna följa och mäta utvecklingen i verksamheten samlar vi kontinuerligt in och sammanställer data. En metod som vi inspireras av i det arbetet är Outcome Harvesting, vilket innebär att vi jämför olika framstegsmarkörer för att sedan kunna analysera och förstå prestationer och resultat mot de övergripande långsiktiga målen samt identifiera utvecklingsbehov.

Vi tillämpar både interna kontrollsystem och regelbunden extern granskning.

Arbetet för att säkerställa ansvarstagande och kvalitet sker i dialog med våra partner. Dels för att utveckla mekanismer för ansvarsskyldighet, dels för att säkerställa öppenhet och granskning av både oss själva och våra partner.

Till klagomålsfunktionen inkom under 2023 sammanlagt 16 nya anmälningar. Motsvarande siffra 2022 var 24. Av årets 16

anmälningarna föll fyra inte inom funktionens ansvarsområde och anmälaren hänvisades i de flesta fall till andra kyrkliga enheter. Återstående 12 relaterade alla till verksamhet hos någon internationell partner.

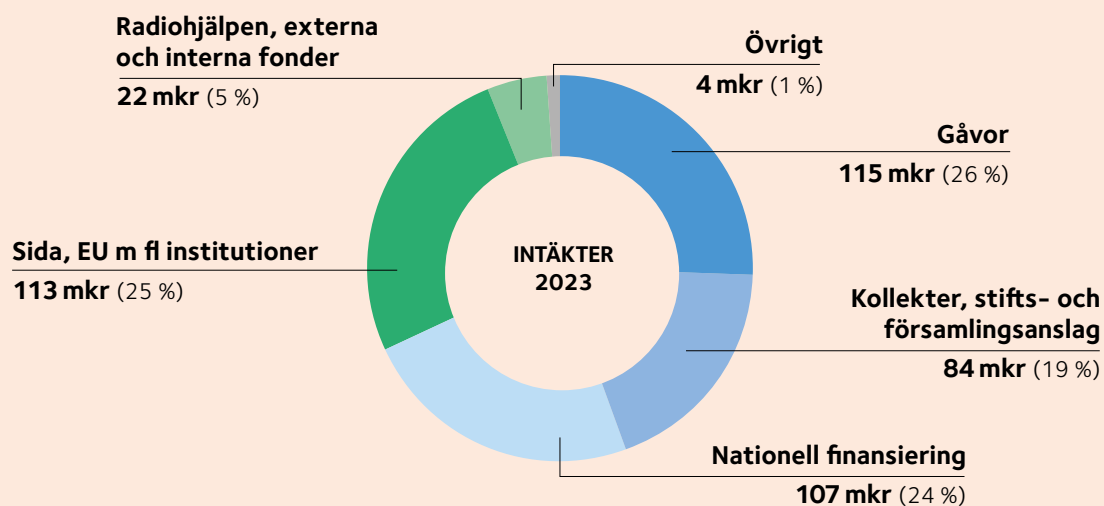
Ett omfattande arbete gjordes också under 2023 avseende data-skyddsförordningen GDPR och klagomålsfunktionen har nu ett skyddat utrymme som kräver särskild behörighet med syfte att skydda känslig information.

VÅRA ÅTAGANDEN FÖR ANSVAR OCH KVALITET ÄR ATT:

- arbeta människorättsbaserat
- arbeta genusintegrerat
- arbeta för ekologisk hållbarhet
- arbeta i partnerskap och ömsesidighet
- arbeta öppet, transparent och främja deltagande
- bidra med effektivt, resultatbaserat, relevant och konfliktkänsligt stöd
- hantera klagomål
- vara en lärande organisation
- stöd till personal och kompetensutveckling och
- följa Act Svenska kyrkans uppförandekod och gällande svenska krav från branschorganisationen Giva Sverige och Svensk Insamlingskontroll samt offentlighetsprincipen.

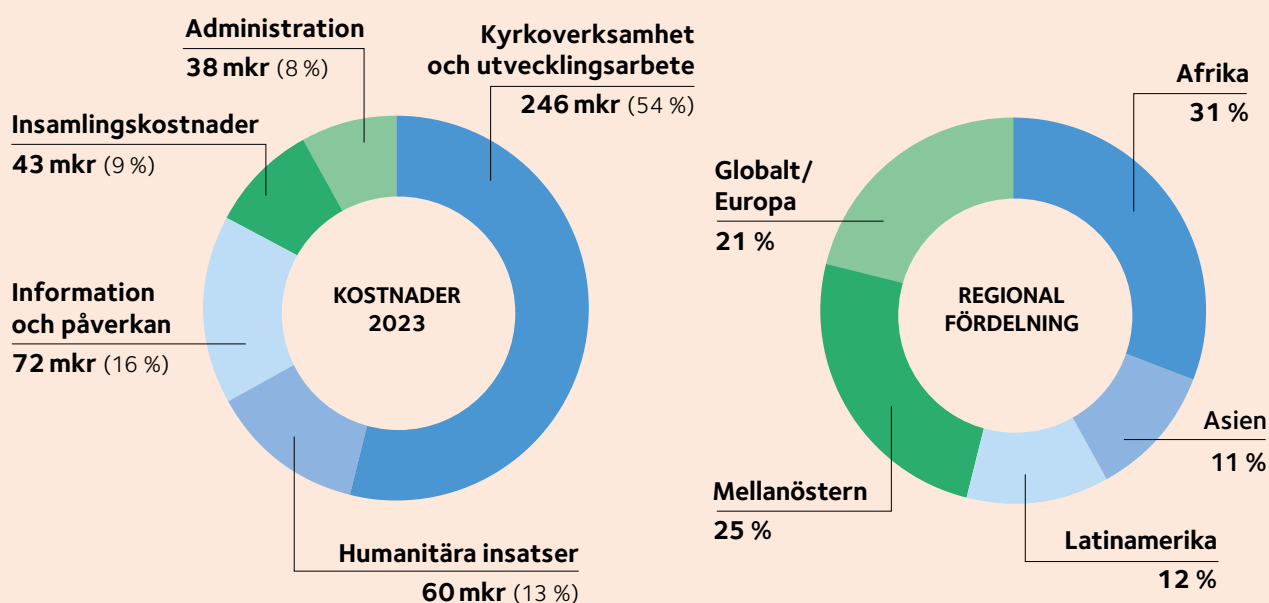
SÅ ANVÄNDES PENGARNA 2023

Act Svenska kyrkans totala intäkter var 445 miljoner kronor 2023. Största intäktsposten var gåvor i form av insamlade medel från stift, församlingar och privatpersoner. Verksamhetskostnaderna uppgick till lite drygt 459 miljoner kronor och allra mest pengar lades på kyrkosamverkan och långsiktigt utvecklingsarbete.

KOSTNADER

Mest pengar användes till långsiktigt utvecklingsarbete och kyrkosamverkan. I det ingår även stöd till långvariga humanitära kriser. En stor del av vårt stöd gick även till påverkansarbete i Sverige och världen samt akuta katastrofinsatser.

Fotnot: Under 2023 användes drygt 15 miljoner kronor som samlats in under 2022 till insatser i Ukraina.

Fotnot: I Ukraina bidrog Act Svenska kyrkan med 20 miljoner kronor och i Gaza samt Israel/Palestina med 25 miljoner kronor.

EXTERNA FINANSIÄRER

European Union
Civil Protection and
Humanitarian Aid

Elof Hansson

Lunds
Missionsällskap

Radiohjälpen
90 1950-6

SI. Svenska
institutet

Sida

Water
for All